

De Kracht van Sport 2022-2025

maart 2021

Concept

Inhoud

Samenvatting.....	3
Inleiding	5
De Kracht van Sport.....	6
Werkwijze & rolverdeling	6
Leeswijzer 'De Kracht van Sport'	8
Verbinding andere beleidsterreinen.....	9
Pijler 1 Bewegend leren	11
Thema 1: Bewegingsonderwijs.....	11
Thema 2: Naschools aanbod.....	12
Thema 3: Schoolsport.....	12
Pijler 2 Meedoen door Beweging.....	14
Thema 1: Inclusief sporten	14
Thema 2: Verbinding sport-zorg.....	15
Thema 3: Gezonde leefstijl	16
Pijler 3 Sportieve Ruimte	17
Thema 1: Sportaccommodaties	17
Thema 2: Sportieve buitenruimte	18
Pijler 4 Sterke spelbepalers	20
Thema 1: Gezonde sportverenigingen	20
Thema 2: Samenwerking intern en extern.....	21
Thema 3: Veilig sportklimaat.....	22
Pijler 5 Gorcum sportvesting.....	23
Thema 1: Verbinding sport-bedrijfsleven	23
Thema 2: Stedelijke (sport)evenementen	23
Randvoorwaarden	25

Samenvatting

Algemene missie

Alle Gorcumers een leven lang actief.

Algemene visie

Samen met de stad wordt sport ingezet als middel, wat een bijdrage levert aan een gezonde leefstijl en een gezonde leefomgeving, waarin uitgegaan wordt van wat iemand wél kan en waarin iedereen kan meedoen.

DE KRACHT VAN *Sport* 2022-2025

Rol Gorinchem Beweegt als uitvoeringsteam

Behoeftegericht:

Ondersteunen

Coördineren

Adviseren

Faciliteren

Aanjagen

Verbinden

Inspireren

Spelbepalers

- Sportverenigingen
- Commerciële sportaanbieders
- Maatschappelijke organisaties
- Zorginstellingen
- Onderwijsinstellingen
- Bedrijfsleven
- Betrokken inwoners

Pijlers

Bewegend leren

1

Bewegend leren staat voor ontwikkelen, opgroeien en opvoeden met een gezonde leefstijl. We zetten met elkaar in op een gezonde, positieve leefstijl en leefomgeving voor alle inwoners.

Thema's:

- ☐ Bewegingsonderwijs
- ☐ Naschools aanbod
- ☐ Schoolsport

Meedoen door beweging

2

Meedoen door beweging staat voor de inzet van bewegen als middel voor gezonde leefstijl, preventie, signalering, vitaliteit, participatie (tegen eenzaamheid), zingeving en mentale fitheid. Ons streven is dat iedereen kan meedoen.

Thema's:

- ☐ Inclusief sporten
- ☐ Verbinding sport-zorg
- ☐ Gezonde leefstijl

Sportieve ruimte

3

Sportieve ruimte staat voor een beweegvriendelijke binnen- en buitenruimte, die uitnodigt tot beweging en ontmoeting.

Thema's:

- ☐ Sportaccommodaties
- ☐ Sportieve buitenruimte

Sterke spelbepalers

4

Sterke spelbepalers staat voor samenwerking tussen zorg, onderwijs, welzijn, bedrijfsleven, cultuur, sport en gemeente.

Thema's:

- ☐ Gezonde sportvereniging
- ☐ Samenwerking intern en extern
- ☐ Veilig sportklimaat

Gorcum sportvesting

5

Gorcum sportvesting staat voor een stad waarin van alles te beleven is op het gebied van sport en cultuur.

Thema's:

- ☐ Verbinding sport-bedrijfsleven
- ☐ Stedelijke (sport)evenementen

Inleiding

Met trots presenteren we het beleidsplan 'De kracht van Sport 2022-2025'. Dit plan is tot stand gekomen door middel van een intensieve samenwerking met de spelbepalers. Spelbepalers zijn organisaties en inwoners, die betrokken zijn bij het sportbeleid. Het resultaat is een sportbeleid door en voor de stad. De lijnen zijn kort, partners weten elkaar en Gorinchem Beweegt gemakkelijk te vinden. Iedereen kan -sportief en gezond- mee doen! In 2019 heeft onze stad mede door "de kracht van samen" de titel 'Sportgemeente van het jaar' opgeleverd. Deze succesvolle werkwijze wordt samen met de spelbepalers doorgezet in dit nieuwe beleidsplan.

Om een helder beeld te krijgen waar we staan is in 2020 is een uitgebreide evaluatie uitgevoerd. De resultaten hiervan: behoud het fundament, het beleidsplan mag beknopter, behoud de werkwijze van Gorinchem Beweegt, heb aandacht voor de communicatie van het sportbeleid en versterk de koppeling met andere beleidsterreinen. Op hoofdlijnen is dit verwerkt in dit nieuwe beleidsplan.

Sport staat niet op zichzelf. Het raakt vele andere beleidsterreinen. Zo is sport en bewegen een laagdrempelig en krachtig middel dat bijdraagt aan maatschappelijke doelstellingen binnen het sociaal domein. 'De Kracht van Sport 2022-2025' levert een belangrijke bijdrage aan het Integraal Sociaal Beleid. Door integrale samenwerking wordt er efficiënter en effectiever gewerkt. Uitgangspunt is dat alle inwoners vanuit eigen regie zoveel mogelijk aan het roer staan van hun eigen leven. Dit zorgt voor meer zingeving en daardoor geluk. Omzien naar elkaar, een helpende hand uitsteken en met een positieve blik kijken naar wat iemand wel kan. Zo ontstaat er daadwerkelijk een sociaal, actief en sportief Gorinchem.

Van zorgen voor, naar zorgen dat

Samen met de spelbepalers uit de verschillende sectoren staan we voor de uitdaging om de ambities te realiseren en de kracht van sport optimaal te benutten. Op innovatieve en inspirerende wijze bouwen we gezamenlijk verder aan het sportbeleid in Gorinchem. Dat doet ieder vanuit zijn eigen rol en de mogelijkheden die daarbij horen. Met elkaar groeien we om bij te dragen aan vitale inwoners en een vitale stad. Het betekent dat elke spelbepaler en Gorinchem Beweegt zich ontwikkelt naar de partner die nodig is en passend is bij te ontwikkelen activiteiten. In die beweging zoeken we naar de mogelijkheden om te komen van zorgen voor, naar zorgen dat. Dat doen we wel op maat. Soms volstaat dat we activiteiten aanjagen. We faciliteren waar nodig, maar regisseren of initiëren waar dat kan.

Kortom, een sportstad waar we trots op zijn en blijven!

De Kracht van Sport

Missie

Alle Gorcumers een leven lang actief!

Visie

Samen met de stad wordt sport ingezet als middel om een bijdrage te leveren aan een gezonde leefstijl en een gezonde leefomgeving. Hierbij gaan we uit van wat iemand wél kan en waarbij iedereen kan meedoen.

Werkwijze & rolverdeling

Positieve gezondheid

Binnen de gemeente Gorinchem werken we zoveel mogelijk vanuit het gedachtegoed positieve gezondheid. Dit is een bredere kijk op gezondheid. Met die bredere benadering dragen we bij aan het vermogen van mensen om met de fysieke-, emotionele- en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. Vooral kijken naar de mogelijkheden en wat er wel kan. Die brede invulling van gezondheid is uitgewerkt in zes dimensies: dagelijks functioneren, lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving, meedoen en kwaliteit van leven.

Gorinchem Beweegt

De gemeente Gorinchem wil als lokale overheid samen met de spelbepalers actief samenwerken aan de kracht van sport en bewegen. Vanuit deze visie en de wens van de spelbepalers om deze samenwerking te ondersteunen, zal de brede inzet van Gorinchem Beweegt doorgezet worden. De gemeente zet Gorinchem Beweegt in om signalen uit de stad op te halen en een bijdrage te leveren aan de verbinding tussen beleid en uitvoering. Gorinchem Beweegt geeft vooral behoeftegericht advies en ondersteunt bij het versterken van initiatieven en programma's van spelbepalers. Van zorgen voor, naar zorgen dat! Gorinchem Beweegt zal een verbindende en inspirerende rol spelen in het nastreven van de doelen in 'De Kracht van Sport'. Er is aandacht voor alle doelgroepen en er wordt behoeftegericht ingezet op sportstimulering, gezonde leefstijl, een inclusieve samenleving en het versterken van (burger)initiatieven. Persoonlijk contact, flexibiliteit, maatwerk en samenwerking zijn in de werkwijze van Gorinchem Beweegt de belangrijkste succesfactoren.

De (buurt)sportcoaches van Gorinchem Beweegt werken wijkgericht en bieden advisering op maat, op basis van behoeften van maatschappelijke partners, sport- en beweegaanbieders en inwoners. Ze brengen partijen samen en helpen nieuwe initiatieven op weg. Het doel is om te faciliteren, adviseren en ondersteunen en daarna de initiatieven op eigen kracht verder te laten ontwikkelen. Dit is maatwerk en verschilt per initiatief. We willen initiatieven borgen in de samenleving, dus wordt er per initiatief gekeken wanneer een initiatief zo ver is om op eigen kracht verder te gaan.

Daarnaast heeft de buurtsportcoach een signalerende functie en brengt opgevangen signalen in bij het structurele wijkoverleg met de wijkcoördinatoren, het jongerenwerk, politie, Poort 6, de boa's en andere wijkpartners.

Rol Gorinchem Beweegt als uitvoeringsteam

Behoeftegericht:

Ondersteunen

Coördineren

Adviseren

Faciliteren

Aanjagen

Verbinden

Inspireren

De Kracht van Samen

De Kracht van Samen staat voor een intensieve samenwerking met de spelbepalers. Het resultaat is een sportbeleid door en voor de stad. De lijnen zijn kort, partners weten elkaar en Gorinchem Beweegt gemakkelijk te vinden. Iedereen doet mee! Dit heeft in 2019 de titel 'Sportgemeente van het jaar' opgeleverd. Deze succesvolle werkwijze wordt samen met de spelbepalers doorgezet in 'De Kracht van Sport'.

Spelbepalers

Sportverenigingen

Commerciële sportaanbieders

Maatschappelijke organisaties

Zorginstellingen

Onderwijsinstellingen

Bedrijfsleven

Betrokken inwoners

Spelbepalers

Spelbepalers zijn de organisaties en inwoners die overtuigd zijn van de kracht van sport en bewegen. Spelbepalers wachten niet af, maar nemen zelf initiatief om zaken voor elkaar te krijgen en samenwerking te zoeken. Iedereen kan spelbepaler worden, vanuit zijn/haar eigen rol en positie. Nu, maar ook in de toekomst. Dit is een dynamisch proces. 'De Kracht van Sport' is tot stand gekomen in samenwerking met de spelbepalers. Bij het realiseren van de ambities zal iedere spelbepaler zich vanuit eigen mogelijkheden inzetten.

Waar denken spelbepalers aan als het gaat om sport in Gorinchem?

Sportinitiatief van het jaar 2018

Leeswijzer 'De Kracht van Sport'

'De Kracht van Sport' is opgebouwd uit 5 pijlers:

- Bewegend leren
- Meedoen door beweging
- Sportieve ruimte
- Sterke spelbepalers
- Gorcum sportvesting

Per pijler geven we een kort overzicht van:

- Doelstelling
- Thema's + ambitie
- Actiepunten per thema

De genoemde 5 pijlers vormen de basis van 'De Kracht van Sport'. Deze zijn opgesteld in 2016 na een groot participatietraject met spelbepalers. In 2020 is een evaluatie uitgevoerd, waaruit is gebleken dat spelbepalers deze pijlers graag behouden voor de toekomst. Iedere pijler bestaat uit een aantal thema's. Bij ieder thema hoort een ambitie, die we met gerichte acties willen behalen. De pijlers en thema's zijn door de gemeenteraad vastgesteld, daarbinnen is er ruimte om in te kunnen spelen op vraag en behoefte, trends en ontwikkelingen. Sport is namelijk een domein dat letterlijk in beweging is en blijft. Communicatie is daarom van essentieel belang. Bekendheid van het sportbeleid en zijn pijlers en waar deze voor staan, zorgt voor het creëren en behouden van betrokkenheid in de stad. Door continu in gesprek te zijn en blijven met spelbepalers blijft de behoefte in beeld en kan hierop worden ingespeeld. Om de beweging in de sportwereld te blijven volgen, is samenwerking met andere beleidsterreinen belangrijk.

Verbinding andere beleidsterreinen

Integraal Sociaal Beleid

'De Kracht van Sport' levert een bijdrage aan de doelstellingen van het Integraal Sociaal Beleid. Het Integraal Sociaal Beleid is opgesteld vanuit het gedachtegoed positieve gezondheid, voor alle inwoners. Het beleid staat voor het verbinden en versterken van beleidsterreinen en initiatieven. Door integraal te sturen en samen te werken, verwachten we efficiënter en effectiever te kunnen werken. Uitgangspunt is dat met dit beleid alle inwoners vanuit eigen regie zoveel mogelijk aan het roer staan van hun eigen leven. Omdat uit onderzoek is gebleken dat dit tot meer zingeving en daardoor geluk leidt. We richten ons meer op preventie: zorgen dat we inwoners zo snel mogelijk in beeld hebben op het moment dat er een ondersteuningsbehoefte ontstaat en daarop inspelen. We investeren nog meer in de persoonlijke kracht van onze inwoners, individueel en als lokale samenleving. Omzien naar elkaar, een helpende hand uitsteken en met een positieve blik kijken naar wat iemand wel wil en kan. Zo ontstaat er daadwerkelijk een sociaal Gorinchem.

"Een gelukkige en gezonde stad, met gelukkige en gezonde inwoners: dat is onze wens. Onze inwoners verdienen een zorgzame stad, een stad die uitgaat van wat iemand wél kan, waarin men omziet naar elkaar en waar zorg goed geregeld is".

Doelstellingen Integraal Sociaal Beleid

● Gezonde leefstijl

Een gezonde leefstijl bestaat uit goed eten, bewegen en balans. Een juiste balans tussen werk en ontspanning is essentieel voor vitaliteit. Ook een goede nachtrust draagt bij aan een gezonde leefstijl. We focussen ons op de thema's Bewegen, Roken, Alcohol, Voeding en Ontspanning.

● Gezonde leefomgeving

Een gezonde leefomgeving is een omgeving die als prettig wordt ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is. We onderscheiden hierin de fysieke leefomgeving en de sociale leefomgeving.

● Iedereen kan meedoen

Gorinchem is een stad waarin iedereen, ook de meest kwetsbare inwoners, zijn of haar toekomst in eigen hand kan nemen, kan meedoen naar vermogen en zich kan ontwikkelen. Mee kunnen doen in de samenleving draagt direct bij aan de fysieke- en mentale gezondheid van inwoners.

● Passende ondersteuning en zorg

Vrijwel alle inwoners hebben op een bepaald moment in hun leven behoefte aan ondersteuning en zorg. Het uitgangspunt van passende ondersteuning en zorg is dat het aansluit op de situatie van de inwoner.

De Kracht van Sport-extra

In 2019 is in het landelijke regeerakkoord “Vertrouwen in de toekomst” besloten een sportakkoord te sluiten met sport, bedrijfsleven, gemeenten en maatschappelijke organisaties. Het doel van het sportakkoord is toekomstbestendige organisatie en financiën van de sport. In Gorinchem is in 2020 het sportakkoord ‘De Kracht van Sport-extra’ vastgesteld, welke in samenwerking met de spelbepalers is opgezet. ‘De Kracht van Sport-extra’ bestaat uit vier pijlers: gezond vrijwilligersbestand, gezonde leefstijl, inclusief sporten en betrokken werkgevers. Het is een ambitiedocument waarin acties staan uitgeschreven, die samen met de spelbepalers worden opgepakt. De vier pijlers uit ‘De Kracht van Sport-extra’ worden opgenomen in dit beleidsplan.

Cultuurvisie

Zowel sport als cultuur leveren een bijdrage aan de totstandkoming van sociale samenhang en deelname aan de samenleving. Omdat we met dezelfde doelgroep te maken hebben, is een integrale aanpak belangrijk. Door middel van cross-overs tussen sport en cultuur zetten we in op maximale winst.

Zo is het Gorcumse Zomerprogramma een mooi voorbeeld van verbinding en samenwerking tussen sport(aanbieders) en cultuur(aanbieders). De gehele zomervakantie lang worden er diverse beweeg- en cultuuractiviteiten georganiseerd, waar kinderen (vaak gratis) aan deel kunnen nemen. Daarnaast is de pilot van In de Ruimte een goed voorbeeld van co-creatie tussen sport en cultuur, waarbij de talentontwikkeling van jongeren centraal staat en een bijdrage geleverd wordt aan de doelstellingen van het Integraal Sociaal Beleid.

Naast de maatschappelijke waarde van sport en cultuur, is er ook sprake van een economische waarde. Gorinchem heeft een gunstige ligging ten opzichte van werk en natuur en wil dit combineren met een gevarieerd aanbod op het gebied van sport en cultuur. Hiermee willen we de aantrekkingskracht op inwoners uit de regio vergroten en het vestigingsklimaat verbeteren.

* Door middel van de kleuren en iconen bij de verbonden beleidsterreinen wordt de koppeling zichtbaar gemaakt in de thema's en acties/projecten van 'De Kracht van Sport'.

Pijler 1 Bewegend leren

Staat voor ontwikkelen, opgroeien en opvoeden met een gezonde leefstijl. We zetten met elkaar in op een gezonde, positieve leefstijl en leefomgeving voor alle inwoners.

Waarom zetten we hierop in?

Sport en bewegen is een krachtig middel dat kan bijdragen aan de cognitieve-, motorische- en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Bewegen heeft een positief effect op de hersenactiviteit. Tijdens en na inspanning wordt de hersenactiviteit verhoogd, wat een gunstig effect heeft op het denkvermogen en de leerprestaties. Daarnaast speelt motoriek een belangrijke rol in de algemene ontwikkeling van kinderen. Bij beweegervaringen leren kinderen hun gedrag te sturen en structureren. Ook komen bij sport en bewegen aspecten als samenwerken, talentontwikkeling, respect, fair play en het leren omgaan met winst en verlies aan bod. Een goede motorische basis draagt bij aan een leven lang bewegen.

* In Zuid-Holland is de motorische vaardigheid bij 25% van de kinderen van 4-12 jaar (ruim) ondergemiddeld (MQ-scan, 2019).

* 21,2% van de 0-10 jarige Gorcumers is lid van een sportvereniging. Bij 10-25 jarigen is dit 42,9% (NOC*NSF, 2019).

Thema 1: Bewegingsonderwijs ●

We zetten in op kwalitatief bewegingsonderwijs met aandacht voor motorische-, cognitieve- en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen, waarbij een sterke samenwerking tussen onderwijsinstellingen en sportaanbieders van belang is.

Dit thema levert een bijdrage aan de volgende doelstellingen van het ISB:

- Meer kinderen met een achterstand op het gebied van motorische vaardigheden, kunnen gebruik maken van een goed aanbod (doel 3.2.7)

Dit doen we onder andere door de volgende acties/projecten in te zetten:

- MQ-scan
De MQ-scan meet de motorische ontwikkeling van een kind door middel van een beweegbaan. De uitkomst van de MQ-scan geeft Gorinchem breed de motorische ontwikkeling van kinderen weer. Hierdoor zijn motorische verschillen op niveau van schoollocatie en wijk te zien, waardoor gerichte acties kunnen worden ondernomen. Het doel is dat de MQ-scan in 2025 op 60% van de basisschoollocaties wordt ingezet. Dit draagt bij aan het verbeteren van de motorische vaardigheden van Gorcumse basisschoolleerlingen.
- Vakwerkplan
Het vakwerkplan is een middel om te werken aan de kwaliteit van het bewegingsonderwijs. Kwalitatief goed bewegingsonderwijs levert een bijdrage aan de ontwikkeling van het kind, zowel motorisch als cognitief en sociaal-emotioneel. Het is een samenwerking tussen schoollocaties en sportaanbieders. Sportaanbieders zorgen voor sport specifieke input, scholen leveren input vanuit hun didactische kennis. We willen dat 60% van de basisschoollocaties in 2025 met het vakwerkplan werkt.
- ASM-model ●
Veelzijdig bewegen is belangrijk voor de fitheid, vitaliteit en gezondheid en is de basis voor een leven lang plezier in bewegen. Het ASM model werkt met grondvormen van bewegen, die gezamenlijk belangrijk zijn voor een optimale motorische ontwikkeling. Het idee is dat sportaanbieders deze grondvormen van bewegen gaan verweven in hun trainingen en aanbod en dat het een plek krijgt in het aanbod op- en naschool in Gorinchem. Om sportaanbieders te ondersteunen, wordt een opleidingstraject aangeboden.

Thema 2: Naschools aanbod ●●●

We zetten in op innovatief aanbod, waarbij wordt ingespeeld op trends en ontwikkelingen. Uiteindelijk leidt dit in 2025 tot een toename in sportdeelname in verenigingsverband onder kinderen van 4-18 jaar van 5%.

Dit thema levert een bijdrage aan de volgende doelstellingen van het ISB:

- Meer kinderen voldoen aan de fruitnorm (doel 1.3)
- Meer Gorcumers zijn bekend met de initiatieven en organisaties in hun buurt (doel 2.2.2)
- Meer Gorcumers weten buurthuizen en ontmoetingsplekken beter te vinden in hun buurt/wijk en maken daar vaker gebruik van (doel 2.2.3)
- Meer kinderen met een achterstand op het gebied van motorische vaardigheden, kunnen gebruik maken van een goed aanbod (doel 3.2.7)
- Iedereen in Gorinchem beschikt over basisvaardigheden taal om volledig mee te kunnen doen (doel 3.4.1)

Dit doen we onder andere door de volgende acties/projecten in te zetten:

- Sportpunten & SNS Gorcum Street Soccer
Wekelijks vinden Sportpunten plaats in Gorinchem. We zetten hierbij in op innovatief beweegaanbod met aandacht voor motorische- en persoonlijke ontwikkeling en spelen in op trends en ontwikkelingen. Daarnaast hebben sportaanbieders de mogelijkheid eigen aanbod te promoten door middel van clinics. Het sportpunt is ook een ontmoetingsplek voor wijkbewoners. Waar mogelijk wordt de combinatie gemaakt met cultuur en wordt samengewerkt met de cultuurcoaches. Ook wordt wekelijks SNS Gorcum Street Soccer georganiseerd in iedere wijk. Van oktober t/m juni is wekelijks de Jeugd Proxsys League, een samenwerking tussen Gorinchem Beweegt, SNS Bank en de Proxsys League. Teams uit Gorinchem en de omliggende dorpen nemen deel in de leeftijdscategorie 7 t/m 16 jaar.
- Sjors Sportief
Sjors Sportief is hét digitale sportplatform van Gorinchem, waar al het sport- en beweegaanbod te vinden is. Sjors Sportief brengt jaarlijks honderden kinderen in Gorinchem in beweging. Het nodigt kinderen uit om kennis te maken met de sport(aanbieders) in Gorinchem en zo te ontdekken welke sport het best bij ze past. Ook wordt dit platform ingezet voor sportaanbieders om hun aanbod te promoten onder alle inwoners van Gorinchem. Dit geeft een positieve boost aan de structurele sportdeelname onder kinderen van 4-18 jaar. Daarnaast komen ouders via hun kind(eren) in aanraking met het platform en dus de sportaanbieders, wat bijdraagt aan de sportdeelname van deze doelgroep.

Thema 3: Schoolsport ●●

We optimaliseren de huidige en sterke samenwerking tussen onderwijsinstellingen en sportaanbieders, waarbij de inzet van elkaars kennis en kunde vanzelfsprekend wordt.

Dit thema levert een bijdrage aan de volgende doelstellingen van het ISB:

- Meer kinderen voldoen aan de fruitnorm (doel 1.3)
- Meer Gorcumers zijn bekend met de initiatieven en organisaties in hun buurt (doel 2.2.2)

Dit doen we onder andere door de volgende acties/projecten in te zetten:

- Schoolsporttoernooien
Jaarlijks worden diverse schoolsporttoernooien georganiseerd door de sportaanbieders in Gorinchem, zowel voor het basisonderwijs als voor het voortgezet onderwijs. Zij bieden hiermee de Gorcumse kinderen de mogelijkheid in aanraking te komen met diverse sporten en verenigingen. Gezonde voeding is een belangrijk onderdeel van de schoolsporttoernooien.

- Koningsspelen

De Koningsspelen zijn een nationaal sportinitiatief, wat traditiegetrouw plaatsvindt op de laatste vrijdag voor Koningsdag. Gorinchem Beweegt ondersteunt scholen actief bij het organiseren van een sportieve en gezonde dag, waarbij de verbinding wordt gelegd met de spelbepalers in onze stad.

- Sportclinics op school

Door middel van sportclinics op school maken kinderen kennis met het sportaanbod in Gorinchem. Sport- en beweegaanbieders komen langs, verzorgen een les en maken kinderen enthousiast om lid te worden. Gorinchem Beweegt is de verbindende factor tussen de sportaanbieder en schoollocatie. Hiermee dragen we bij aan een structurele sportdeelname onder kinderen van 4-18 jaar.

- Schoolschaatsen

In de maanden december en januari vindt het Winterfestijn plaats. Op de Grote Markt in Gorinchem wordt een grote ijsbaan geplaatst, waar deze maanden geschaatst kan worden. In de laatste week voor de kerstvakantie worden alle Gorcumse basisschoolkinderen van groep 5 en 6 met hun klas uitgenodigd voor een culturele activiteit in combinatie met een Elfstedentocht op de ijsbaan.

Pijler 2 Meedoen door Beweging

Staat voor de inzet van bewegen als middel voor gezonde leefstijl, preventie, signalering, vitaliteit, participatie (tegen eenzaamheid), zingeving en mentale fitheid. Ons streven is dat iedereen kan meedoen.

Waarom zetten we hierop in?

Bewegen zetten we in als laagdrempelig middel om bij te dragen aan maatschappelijke doelstellingen, zoals het tegengaan van de toenemende eenzaamheid. Het is niet voor iedereen even vanzelfsprekend om mee te kunnen doen en te kunnen bewegen (zowel individueel als bij een vereniging). Met deze pijler leveren we een belangrijke en positieve bijdrage aan verschillende doelstellingen binnen het ISB. Onze rol is vooral adviseren, faciliteren en verbinden vanuit het gedachtegoed positieve gezondheid. Daarbij is extra aandacht voor inactieve inwoners met een (dreigende) gezondheidsachterstand. Samen stimuleren en inspireren we onze inwoners, zodat ze zich bewust worden van het belang van een gezonde leefstijl.

* 48% van de Gorcumers voldoet aan de beweegrichtlijn t.o.v. 51,7% landelijk gezien (Gezondheidsmonitor, 2016).

* 52,2% van de Gorcumers heeft overgewicht t.o.v. 48,9% landelijk gezien (Gezondheidsmonitor, 2016).

* 44,7% van de Gorcumers voelt zich (wel eens) eenzaam t.o.v. 42,9% landelijk gezien (Gezondheidsmonitor, 2019).

* 23-38% van de mensen die een beperking ervaren, sport minimaal 1x per week t.o.v. 58% van de mensen die geen beperking ervaren (Mulier instituut, 2017).

Thema 1: Inclusief sporten

We gaan voor passend (beweeg)aanbod voor iedereen, waarbij (beweeg)aanbieders goed worden toegerust op het ontvangen van bijzondere doelgroepen. Op die manier zorgen we ervoor dat iedereen kan meedoen. Dit draagt bij aan de mentale- en fysieke gezondheid van onze inwoners.

Doelgroepen Inclusief sporten

- Mensen met een gezondheidsachterstand
- Senioren 65+
- Mensen die een verstandelijke en/of lichamelijke beperking ervaren
- Minima
- Mensen met een psychische aandoening

Dit thema levert een bijdrage aan de volgende doelstellingen van het ISB:

- Meer volwassenen voldoen aan de beweegrichtlijn (doel 1.1)
- Meer volwassenen hebben een gezond gewicht (doel 1.2)
- Minder volwassenen ervaren stress en psychische belasting (doel 1.7)
- Minder inwoners voelen zich eenzaam (doel 3.1.2)
- We ondersteunen meer vrijwilligers zodat ze in staat blijven te participeren (doel 3.2.4)

Dit doen we onder andere door de volgende acties/projecten in te zetten:

• SeniorenFit

SeniorenFit is speciaal ontwikkeld voor de Gorcumse senioren. Het doel is om een geschikt (beweeg)aanbod te creëren, waaraan ieder op zijn eigen niveau kan deelnemen. Zo zijn er Beweeg-je-Fit groepen, het seniorenkoor, wandel- en fietsgroepen, het senioren atelier en nog veel meer. Het draagt bij aan de mentale- en fysieke gezondheid van senioren, waarbij ontmoeting een belangrijke functie vervult. SeniorenFit wordt wijkgericht ingezet, zodat het aanbod in de buurt van de doelgroep is. De planning is dat SeniorenFit in 2023 in iedere wijk van Gorinchem is uitgerold.

- Bewegingsgerichte zorg
In 2018 is in Gorinchem de Beweegcoach Zorg aangesteld, dit is een cofinanciering tussen de gemeente en de aangesloten zorgpartners. De Beweegcoach Zorg coacht de zorgmedewerkers, zodat zij bewegen een structureel onderdeel maken van het dagelijks leven van zorgcliënten. Hierdoor wordt een mooie combinatie gemaakt tussen zorg en bewegen, waarbij ook aan de bewustwording van zorgpartners zelf wordt gewerkt.
- Ambassadeur Inclusief sporten verenigingen
In 'De Kracht van Sport-extra' is de actie 'ambassadeur inclusief sporten per vereniging' opgenomen. Het doel is dat in 2022 iedere sportvereniging een ambassadeur inclusief sporten heeft aangesteld. Deze ambassadeur is de contactpersoon voor Gorinchem Beweegt, maar ook voor andere betrokken organisaties. De ambassadeur draagt zorg voor goed aanbod en gastheerschap op de vereniging en speelt een belangrijke rol in "de Maatjes Pool".
- De Maatjes Pool
De stap naar de sportvereniging is niet voor iedereen zo gemakkelijk gezet. Een van de actiepunten in 'De Kracht van Sport-extra' is "de Maatjes Pool". Dit is een buddy-systeem, waarbij deelnemers enkele keren worden begeleid naar en tijdens een beweegactiviteit. Een sterke samenwerking tussen de betrokken partijen is belangrijk om dit te realiseren. De planning is dat de Maatjes Pool in 2022 gerealiseerd is.

Thema 2: Verbinding sport-zorg ●

We zetten structureel in op de warme doorverwijzing van zorg naar sport en andersom. Er worden actief verbindingen gelegd met en tussen (huis)artsen, fysiotherapeuten, zorginstellingen, revalidatiecentra, sportverenigingen, etc. Ook het sociaal team, jeugdteam en de WMO spelen een belangrijke rol in het leggen van deze verbindingen.

Dit thema levert een bijdrage aan de volgende doelstellingen van het ISB:

- Meer inwoners zijn eerder in beeld bij het ontstaan van ondersteuningsvragen (doel 4.2)
- We hebben speciale aandacht voor inwoners die extra ondersteuning of zorg nodig hebben (doel 4.6)
- Minder verschillende zorgmedewerkers door een gezamenlijke aanpak (doel 4.7)
- We zijn medeverantwoordelijk dat inwoners in Gorinchem zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen (doel 4.9)

Dit doen we onder andere door de volgende acties/projecten in te zetten:

- Doorverwijzing (beweeg)aanbod
Het is belangrijk om zoveel mogelijk drempels weg te nemen, zodat de doorstroming naar het beweegaanbod optimaal is. Het (speciaal) aanbod wordt inzichtelijk gemaakt maken via onder andere de beweegwijzer, de wijkfolder, de website van Gorinchem Beweegt en het digitale sportplatform Sjors Sportief. Daarnaast wordt uitleen van sporthulpmiddelen mogelijk gemaakt in samenwerking met WMO.
- Sterk netwerk sport-zorg
We geven de aankomende jaren extra vorm aan het versterken van de samenwerking van het (zorg)netwerk voor kwetsbare doelgroepen. We leggen verbindingen door middel van persoonlijk contact, themabijeenkomsten (invulling naar behoefte) en het opzetten van gezamenlijke projecten.
- Zorgpartners
Naast de zorgorganisaties die deelnemen aan het project bewegingsgerichte zorg is er uiteraard ook aandacht voor de overige (zorg)organisaties in Gorinchem, die zich bezighouden met de kwetsbare doelgroep. Alle (zorg)partners krijgen de mogelijkheid om een workshop positieve gezondheid te volgen.

Thema 3: Gezonde leefstijl ●

We streven naar gezonde en gelukkige inwoners, waarbij we inzetten op een gezonde leefstijl. Het coronavirus heeft ons extra laten voelen hoe belangrijk een goede weerstand en een gezonde leefstijl zijn. Garanties dat we niet ziek worden zijn er niet, maar we kunnen wel zelf actief werken aan het versterken van ons immuunsysteem. Wij geven hierbij handvatten en inspiratie op het gebied van gezonde voeding, beweging, mentale fitheid en zingeving.

Dit thema levert een bijdrage aan de volgende doelstellingen van het ISB:

- Meer volwassenen voldoen aan de beweegrichtlijn (doel 1.1)
- Meer volwassenen hebben een gezond gewicht (doel 1.2)
- Meer kinderen voldoen aan de fruitnorm (doel 1.3)
- Minder volwassenen ervaren stress en psychische belasting (doel 1.7)

Dit doen we onder andere door de volgende acties/projecten in te zetten:

- GoFit
Met GoFit richten we ons op de algehele gezondheid van de Gorcumse inwoners. GoFit kent de thema's voeding, beweging, mentale fitheid en zingeving. Deze thema's dragen bij aan het verhogen van de weerstand en vitaliteit. Met deze thema's geven we handvatten en inspireren we onze inwoners om aan de slag te gaan met hun gezondheid.
- Gecombineerde leefstijlinterventie (lokaal preventieakkoord, gemeente Gorinchem)
Het leefstijlprogramma 'Gecombineerde Leefstijlinterventie' (GLI) is een 2-jarig programma. Hierin word je door een combinatie van groepsbijeenkomsten en individuele coaching begeleid bij het aanleren van een gezonde leefstijl, afvallen en vasthouden van een gezond gewicht. Gorinchem Beweegt zal zorgdragen voor de verbinding in het sociale domein en voor de koppeling met bewegen in het programma en de implementatie hiervan. Daarnaast zetten we in op een breed netwerk van partijen rondom gezonde leefstijl in Gorinchem.
- Oudersportgroep
Ouders hebben vaak weinig tijd om zelf te sporten. In plaats van wachten tijdens de training van hun kind(eren), bieden we ouders de mogelijkheid om op dit tijdstip zelf in beweging te zijn. Verenigingen maken gezamenlijk professioneel en innovatief aanbod en vragen ouders mee te denken. In 2022 willen we de oudersportgroep bij meerdere verenigingen hebben opgezet.
- Gezonde leefstijl op school
Gezonde schoolvignet
Onderwijsinstellingen spelen een grote rol in het aanleren van een gezonde leefstijl bij (jonge) kinderen, aangezien zij een groot deel van de week op school zitten. Voorlichting en voorbeeldgedrag vanuit de scholen is hierin belangrijk. Gorinchem Beweegt zet samen met de gezonde school adviseur vanuit de GGD in op een gezonde leefstijl op school. Het doel is dat 80% van de Gorcumse basisschoollocaties in 2025 in het bezit is van een gezonde schoolvignet.

Doorgaande lijn

Onderwijsinstellingen zijn niet de enige partij die een rol spelen in de leefstijl van kinderen. Belangrijk is dat er een doorgaande lijn is vanuit peuterspeelzalen en kinderopvang richting het onderwijs, naschools aanbod en thuis. Het informeren en betrekken van ouders is hierin belangrijk. De afstemming tussen peuterspeelzalen, kinderopvang, onderwijs en Gorinchem Beweegt is daarin noodzakelijk, zodat alle organisaties dezelfde boodschap uitdragen naar ouders en kind in voorbeeldgedrag en voorlichting.

Pijler 3 Sportieve Ruimte

Staat voor een beweegvriendelijke binnen- en buitenruimte, die uitnodigt tot beweging en ontmoeting.

Waarom zetten we hierop in?

Beweging en ontmoeting zijn belangrijke onderdelen van een gezonde leefstijl. Ontmoeting zorgt voor verbinding tussen inwoners en draagt bij aan het verminderen van eenzaamheid. Daarom zoekt het speelruimteplan de combinatie van bewegen en ontmoeten bij het realiseren en (her)inrichten van speelplekken. Buitenspelen is voor kinderen belangrijk. Buitenspelen zorgt onder andere voor ontwikkeling van motorische- en sociale vaardigheden, fantasie, zelfvertrouwen, concentratie en leerprestaties. Naast aandacht voor de buitenruimte is er ook aandacht voor de sportaccommodaties. We gaan voor laagdrempelige, multifunctionele en breed toegankelijke accommodaties waar men in beweging is en elkaar ontmoet.

* Sinds 2013 is het aantal kinderen dat iedere dag buiten speelt, gedaald van 20% naar 14% (Jantje Beton, 2018).

* 75% van de kinderen geeft aan zich vrolijk en blij te voelen na buiten spelen, 48% voelt zich daarna sterk en gezond (Jantje Beton, 2018).

Thema 1: Sportaccommodaties

De binnen- en buitensportaccommodaties blijven in ontwikkeling. We zetten in op goed onderhouden, maatschappelijk inzetbare, gebruiksvriendelijke en uitdagende sportaccommodaties waarbij extra aandacht is voor innovatie, inclusiviteit en ontwikkeling van motorische vaardigheden.

Dit thema levert een bijdrage aan de volgende doelstellingen van het ISB:

- Meer Gorcumers zijn tevreden over de (leefbaarheid van de) buurt als gevolg van de leefomgeving (doel 2.2.1)
- Meer Gorcumers weten buurthuizen en ontmoetingsplekken beter te vinden in hun buurt/wijk en maken daar vaker gebruik van (doel 2.2.3)
- Meer toegankelijkheid openbare ruimte voor mensen met een fysieke beperking (doel 2.3.2)
- Meer kinderen met een achterstand op het gebied van motorische vaardigheden, kunnen gebruik maken van een goed aanbod (doel 3.2.7)

Dit doen we onder andere door de volgende acties/projecten in te zetten:

- Verbinding wijk-onderwijs-sport
Bij het realiseren en inrichten van moderne en eigentijdse sportfaciliteiten betrekken we wijkpartners, onderwijsinstellingen en sportaanbieders. Het ASM-model is een belangrijke richtlijn voor de inrichting van de sportaccommodaties. Op deze manier zorgen we voor een professionaliseringsslag van de sport in Gorinchem. Na realisatie of (her)inrichting, blijft evaluatie en samenwerking met deze partners van groot belang.
- Maatschappelijke inzet sportaccommodaties
We willen sport en cultuur meer laten samenwerken om maatschappelijke doelstellingen te behalen. Dit doen we door o.a. sportzaal Dalemplein in te zetten om een buurthuisfunctie te creëren in de nieuwe wijk. De gehuisveste sportverenigingen zullen samen met onderwijs, sociaal cultureel werk en inwoners een actief buurthuis opzetten om sportief te combineren met sociaal. Daarnaast koppelen we de maatschappelijke spelbepalers, zoals fysiotherapeuten, diëtisten en psychologen met het verenigingsleven, waarbij concrete maatschappelijke- en sociale doelstellingen worden vastgesteld. Verantwoording en borging richting gemeente is hierbij belangrijk. De maatschappelijke inzet van sportaccommodaties is vastgelegd in de kadernota *Accommodatiebeleid*. De richtlijnen, verantwoording en het maatschappelijk belang worden hier beschreven.

- Duurzaamheid
Het verduurzamen van het gemeentelijk sportvastgoed is een belangrijk speerpunt. Om het energieverbruik te verminderen, wordt de komende jaren geïnvesteerd in de sportaccommodaties van verenigingen. In 2024 zijn alle gemeentelijke buitensportaccommodaties voorzien van ledverlichting. Sportverenigingen worden daarnaast gestimuleerd om gebruik te maken van het resolverend fonds van de gemeente Gorinchem, zodat zij kunnen investeren in duurzaamheid. Tijdens het binnen- en buitensportoverleg is duurzaamheid een regelmatig terugkerend agendapunt. Waar nodig krijgen verenigingen gemeentelijke ondersteuning, expertise en advies op het verduurzamen van hun accommodaties.

Thema 2: Sportieve buitenruimte

We willen aantrekkelijke speel-, sport- en ontmoetingsplekken in iedere wijk van Gorinchem, die met input van de doelgroep, bewoners en andere partijen worden gerealiseerd. Hierbij is extra aandacht voor inclusiviteit, innovatie, natuurlijk- en groen buitenspelen.

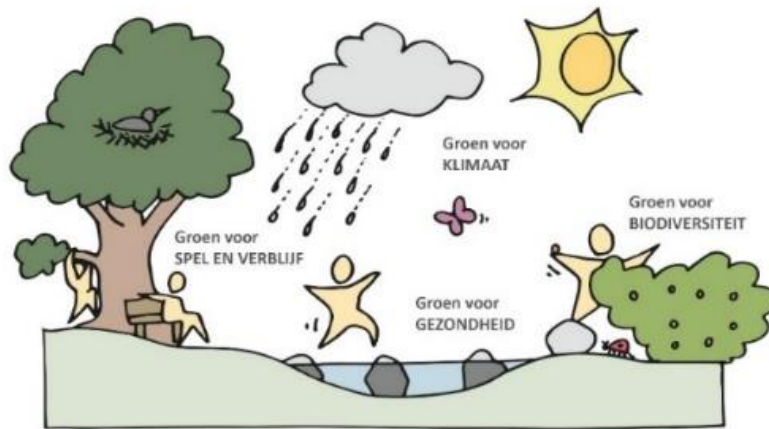
Dit thema levert een bijdrage aan de volgende doelstellingen van het ISB:

- Meer volwassenen voldoen aan de beweegrichtlijnen (doel 1.1)
- Meer volwassenen hebben een gezond gewicht (doel 1.2)
- Meer Gorcumers zijn tevreden over de (leefbaarheid van de) buurt als gevolg van de leefomgeving (doel 2.2.1).
- Meer Gorcumers weten buurthuizen en ontmoetingsplekken beter te vinden in hun buurt/wijk en maken daar vaker gebruik van (doel 2.2.3)
- Meer toegankelijkheid openbare ruimte voor mensen met een fysieke beperking (doel 2.3.2)
- Meer inwoners vertonen gezond gedrag doordat de directe omgeving/buurt/straat hen hiertoe uitnodigt (doel 2.3.3.)

Dit doen we onder andere door de volgende acties/projecten in te zetten:

- Motorisch leren toepassen in centrale speelplekken
Sportieve, innovatieve plekken worden gebruikt door onderwijs, professionals en inwoners. Het streven is dat de buurt samenkomt en wordt gestimuleerd zich motorisch te blijven ontwikkelen en uitdagen. Het toepassen van het ASM-model is hierin een belangrijk middel. Hierbij wordt de combinatie gemaakt tussen sport en ontmoeting, waarbij bewegend leren in de stad wordt gestimuleerd.
- Beweegroutes
Het realiseren van beweegroutes in de stad is een van de middelen om in te zetten op een gezonde leefstijl van de Gorcumse inwoners. Deze actie is opgenomen in 'De Kracht van Sport-extra'. Door een beweegroute in verschillende wijken uit te zetten, motiveren en stimuleren we de wijkbewoners om (met elkaar) in beweging te komen. De beweegroute maakt gebruik van het aanwezige straatmeubilair in de buurt. Door de route te volgen, kom je langs verschillende beweegoefeningen. In 2022 zijn de eerste beweegroutes gerealiseerd. In de jaren daarna wordt dit in iedere wijk toegepast en gecombineerd met de uitvoering van het speelruimteplan.
- Burgerinitiatieven gericht op de buitenruimte
Samen met de werkgroep Blik in Actie worden burgerinitiatieven gericht op de buitenruimte opgepakt. Samen met de aanvrager(s) en de werkgroep wordt gekeken hoe de buitenruimte op een natuurlijke en passende manier ingericht kan worden. Bij de realisatie van de initiatieven worden inwoners gestimuleerd om een rol te spelen in het onderhoud en toezicht.

- Aandacht voor groen en spelen in de buitenruimte
Bij de (her)inrichting van speelplekken is aandacht voor de combinatie tussen *natuurlijk spelen* en groene diversiteit, zoals weergegeven op onderstaande afbeelding.

Speelruimteplan

Buitenspelen is belangrijk voor de jeugd. Hierdoor ontwikkelen kinderen zich en groeien ze gezonder op. Daarom vindt de gemeente Gorinchem het belangrijk dat er goede en fijne speelplekken zijn. Het Speelruimteplan zoekt naar een goede inrichting van deze plekken, om te spelen en te sporten. De openbare ruimte voor buitenspelen wordt verbeterd in elke wijk. Op deze manier creëren we aantrekkelijke speel-, sport- en ontmoetingsvoorzieningen op centrale punten in elke wijk, samen met de doelgroep, inwoners en andere partijen. Er wordt ingezet op innovatieve, natuurlijke en groene speelplekken. De (buurt)sportcoaches zijn de belangrijkste schakel tussen de gemeente en inwoners en denken actief mee in de (her)inrichting van de speelplekken. Zo werken we samen aan de ambitie van gezonde kinderen, een fitte jeugd, vitale volwassenen en actieve senioren.

Pijler 4 Sterke spelbepalers

Staat voor samenwerking tussen zorg, onderwijs, welzijn, bedrijfsleven, cultuur, sport en gemeente.

Waarom zetten we hierop in?

Om uitvoering te geven aan de thema's in het sportbeleid is samenwerking tussen spelbepalers essentieel. Samenwerking levert kennisoverdracht op als ervaringen gedeeld worden en krachten gebundeld. Spelbepalers denken verder dan het eigen belang en slaan de handen graag ineen om gezamenlijke doelstellingen te behalen. Dit geldt ook voor de gemeente zelf, intern wordt intensiever samengewerkt.

Steeds vaker wordt er een beroep gedaan op sportverenigingen om een nog grotere maatschappelijke rol in te nemen. Een aantal uitdagingen voor verenigingen zijn het aantal en de betrokkenheid van leden, vergrijzing van het vrijwilligersbestand en deskundigheidsbevordering.

* 4 op de 10 spelbepalers is tevreden over de onderlinge samenwerking (Evaluatie sportbeleid Gorinchem, 2020).

* In 2018 sportte 65% van de Nederlanders in ongeorganiseerd of andersgeorganiseerd verband. Dit percentage groeit (NLsportraad/KPMG, 2019).

Thema 1: Gezonde sportverenigingen

Gezamenlijk werken we actief aan duurzame, toekomstbestendige en gezonde sportverenigingen.

Dit thema levert een bijdrage aan de volgende doelstellingen van het ISB:

- We versterken het verenigingsleven in Gorinchem door de inzet van meer vrijwilligers (doel 3.2.3)
- We ondersteunen meer vrijwilligers zodat ze in staat blijven om te participeren en zich kunnen ontwikkelen (doel 3.2.4)

Dit doen we onder andere door de volgende acties/projecten in te zetten:

- Deskundigheidsbevordering
In 'De Kracht van Sport-extra' wordt aandacht gegeven aan het bevorderen van deskundigheid van vrijwilligers (bij sportverenigingen). Jaarlijks wordt gezorgd voor een passend opleidingsplan voor Gorcumse verenigingen en organisaties, onder andere in samenwerking met de Lokale Adviseur Sport. Dit opleidingsplan wordt samengesteld op basis van wensen en behoeften van spelbepalers. Hierin is ook aandacht voor de deskundigheid op het gebied van bijzondere doelgroepen, waarin de ambassadeur inclusief sporten een rol speelt.
- Vrijwilligerscampagne
Verenigingen kunnen niet zonder vrijwilligers, echter zijn deze vrijwilligers niet altijd gemakkelijk te vinden. Vergrijzing van het vrijwilligersbestand heeft hier ook invloed op. Door middel van een campagne, die wordt opgezet door een aantal spelbepalers en de gemeente, laten we zien dat vrijwilligerswerk leuk is en veel oplevert. Door het ontwikkelen van een Toolkit, worden verenigingen geholpen in de zoektocht naar vrijwilligers. Op deze manier werken we toe naar een gezond vrijwilligersbestand binnen de (sport)verenigingen, een van de pijlers binnen 'De Kracht van Sport-extra'.

- Verenigingsadvies

Elke sportvereniging is gekoppeld aan een van de (buurt)sportcoaches, die vanuit de rol van Verenigingsadviseur behoeftegericht ondersteuning biedt. Dit kan zijn op het gebied van financiën, vrijwilligers, kader, accommodaties, professionalisering van de sport, etc. Daarnaast ondersteunt en adviseert de (buurt)sportcoach bij de uitwerking en uitvoering van een thema binnen de jeugdsportsubsidie.

Subsidies sportverenigingen

Om sportverenigingen te stimuleren en ondersteunen bij het uitvoeren van het sportbeleid zijn er twee subsidies voor verenigingen. Dat zijn de jeugdsportsubsidie en de subsidie voor Inclusief sporten, gezonde leefstijl en 55+.

Jeugdsport. De jeugdsportsubsidie heeft als doel om sportverenigingen themagericht te stimuleren om zich (extra) in te zetten voor hun jeugdleden van 4 t/m 16 jaar in een zowel fysiek (veilig, rookvrij, gezonde kantine) als mentaal gezonde sportomgeving (positief coachen, mentale fitheid). Verenigingen kunnen kiezen uit de volgende thema's; Rookvrij sportterrein, Positief coachen, Gezonde sportkantine, Inclusief (jeugd)sporten, Betrokkenheid ouders, Basisvaardigheden sport/ASM-model (Athletic Skills Model), Jongeren (12-16 jaar) binden aan de club.

Inclusief sporten, gezonde leefstijl en 55+. De gemeente Gorinchem maakt hiermee initiatieven, met name gericht op specifieke doelgroepen, van sportverenigingen mogelijk. Het gaat hier om de activiteiten en evenementen die een vereniging opzet voor mensen die een beperking ervaren, 55+-ers en mensen met een chronische aandoening.

Thema 2: Samenwerking intern en extern

We werken intensief samen, zowel intern met andere beleidsterreinen als extern met spelbepalers. Samenwerking is essentieel voor het behalen van de gezamenlijke doelstellingen.

Dit thema levert een bijdrage aan de volgende doelstellingen van het ISB:

- Meer Gorcumers zijn bekend met de initiatieven en organisaties in de buurt (doel 2.2.2)
- Meer Gorcumers weten buurthuizen en ontmoetingsplekken beter te vinden in hun buurt/wijk en maken daar vaker gebruik van (doel 2.2.3)

Dit doen we onder andere door de volgende acties/projecten in te zetten:

- Binnen- en buitensportoverleg
Het binnen- en buitensportoverleg is een structureel overleg tussen de gemeente en de sportverenigingen. Het doel van dit overleg is het versterken van de samenwerking tussen de gemeente en sportvereniging om samen te zorgen voor een gezond verenigingsleven.
- Themagerichte netwerkversterking
De wens van de spelbepalers is om themagericht te werken aan de uitvoering van het sportbeleid. De wens is uitgesproken om dit één tot twee keer per jaar in een grotere setting te doen, zoals een sportcafé, waarin verschillende domeinen worden samengebracht. Daarnaast komen spelbepalers graag regelmatig in kleinere groepen bijeen om aan de voor hen belangrijke en actuele thema's te werken.
- Samenwerking andere beleidsterreinen
Zoals de visual 'sport levert een bijdrage aan' al weergeeft, kan sport voor diverse doeleinden ingezet worden als middel. Daarom staat het sportbeleid niet op zichzelf. Er is veel verbinding met andere domeinen op beleidsniveau, maar ook in de uitvoering worden de handen ineen geslagen. Zowel intern als extern wordt samengewerkt aan het realiseren van gezamenlijke doelstellingen.

Thema 3: Veilig sportklimaat ●●●

We werken aan een veilig sportklimaat op de Gorcumse sportvereniging, waarin de positieve benadering de standaard wordt. Zodat iedereen zich optimaal en gezond kan ontwikkelen en plezier in de sport beleeft.

Dit thema levert een bijdrage aan de volgende doelstellingen van het ISB:

- Meer kinderen groeien op in een rookvrije omgeving (doel 1.4)
- Jongeren tot 18 jaar drinken geen alcohol (doel 1.5)
- Minder jongeren ervaren stress en psychische belasting (doel 1.7)

Dit doen we onder andere door de volgende acties/projecten in te zetten:

- Positief Coachen Gorinchem
Positief Coachen Gorinchem is een creatief, veelzijdig programma waarmee positiviteit op en rond de sportvelden wordt bevorderd. Zodat jeugdspelers zich optimaal ontwikkelen en het plezier in hun sport behouden. En het voor trainers en coaches ook leuker wordt. Met meer nadruk op wat wel in plaats van wat niet goed gaat. Positief coachen is te leren. Daarom organiseert de gemeente Gorinchem jaarlijks een kosteloos programma voor sportverenigingen. Het streven is dat alle binnen- en buitensportverenigingen met een jeugdafdeling in 2025 zijn aangesloten bij Positief Coachen Gorinchem. Daarnaast gaan we aan de slag met de verbinding tussen Positief Coachen Gorinchem en het onderwijs en de kinderopvang.
- Rookvrije sportverenigingen
De route naar een rookvrije generatie is ingezet. Hierin is de ambitie dat rookvrij opgroeien vanzelfsprekend wordt. In het nationaal preventieakkoord is het doel gesteld dat in 2025 alle sportverenigingen in Nederland rookvrij zijn, dus ook in Gorinchem. Dit onderwerp staat op de agenda bij de binnen- en buitensportoverleggen en de verenigingsadviesgesprekken.
- Alcoholbeleid sportverenigingen
De ambitie in Gorinchem is dat jongeren tot 18 jaar geen alcohol drinken, daarna met mate. Om deze ambitie te kunnen bereiken, worden beleidsmaatregelen ingezet op jongeren zelf en hun omgeving, waaronder de sportvereniging. Het doel is dat in 2024 bij geen enkele sportvereniging in Gorinchem (met eigen kantine) alcohol wordt geschonken tijdens jeugdwedstrijden. Zo wordt voorkomen dat kinderen en jongeren het beeld hebben dat sport en alcohol nauw met elkaar verbonden zijn (bekende gezegde van de derde helft). Ook de normalisering van alcohol drinken (op de sportvereniging) wordt voorkomen (Preventie- en handavingsplan alcohol 2020-2024, gemeente Gorinchem).

Pijler 5 Gorcum sportvesting

Staat voor een stad waarin van alles te beleven is op het gebied van sport en cultuur.

Waarom zetten we hierop in?

Sport en bewegen kan een grote bijdrage leveren aan citymarketing en de positionering van Gorinchem. Een veelzijdig en aansprekend aanbod van sportieve, maar ook culturele, evenementen dragen bij aan de economische positie en het vestigingsklimaat van Gorinchem. Daarnaast wordt sport en bewegen als middel ingezet bij Gorcumse bedrijven om bij te dragen aan meer vitale medewerkers, die binding hebben met de stad.

* Gorinchem is uitgeroepen tot Sportgemeente van het jaar 2019.

* Vitale medewerkers zijn 30% productiever en het ziekteverzuim is 20% lager (HR praktijk, 2018).

Thema 1: Verbinding sport-bedrijfsleven ●

We gaan voor meer verbondenheid tussen het bedrijfsleven en de sport in Gorinchem. Waar sport een bijdrage kan leveren aan de vitaliteit van Gorcumse bedrijven, kan het bedrijfsleven vanuit maatschappelijk oogpunt een belangrijke bijdrage leveren aan de sport in Gorinchem.

Dit thema levert een bijdrage aan de volgende doelstellingen van het ISB:

- Meer volwassenen voldoen aan de beweegrichtlijnen (doel 1.1)
- Meer volwassenen hebben een gezond gewicht (doel 1.2)

Dit doen we onder andere door de volgende acties/projecten in te zetten:

- Betrokken werkgevers

In 'De Kracht van Sport-extra' is de pijler Betrokken werkgevers opgenomen. In deze pijler staat de vitaliteit van Gorcumse medewerkers en de betrokkenheid van Gorcumse bedrijven centraal. We willen meer vitale medewerkers bij Gorcumse bedrijven, die binding hebben met de stad. Daarbij zetten we in op een gezonde leefstijl tijdens en na werktijd.

Thema 2: Stedelijke (sport)evenementen ●●●

We zetten in op een veelzijdig en aansprekend aanbod van (sportieve) evenementen, die bijdragen aan de positie van Gorinchem in de regio en de betrokkenheid van de Gorcumse inwoners.

Dit thema levert een bijdrage aan de volgende doelstellingen van het ISB:

- Meer volwassenen voldoen aan de beweegrichtlijnen (doel 1.1)
- Meer volwassenen hebben een gezond gewicht (doel 1.2)
- Meer kinderen voldoen aan de fruitnorm (doel 1.3)
- Meer Gorcumers zijn bekend met de initiatieven en organisaties in hun buurt (doel 2.2.2)
- Meer Gorcumers weten buurthuizen en ontmoetingsplekken beter te vinden in hun buurt/wijk en maken daar vaker gebruik van (doel 2.2.3)
- Meer inwoners staan voor elkaar klaar (doel 3.1.1)
- Minder inwoners voelen zich eenzaam (doel 3.1.2)

Dit doen we onder andere door de volgende acties/projecten in te zetten:

- Merwede Triathlon
Sinds 2017 wordt jaarlijks de Merwede Triathlon (1/8^e triathlon) georganiseerd, in samenwerking met diverse Gorcumse partners. Deelname kan in teamverband, maar ook individueel. Bedrijven worden uitgenodigd om hier in teams aan deel te nemen. In 2019 is de paratriathlon toegevoegd, zodat iedereen kan meedoen.
- Burendag
Burendag is een jaarlijks terugkerend feest dat in verschillende wijken van Gorinchem wordt gevierd. Buurtbewoners slaan de handen ineen om gezamenlijk een feestelijke dag neer te zetten. Burendag is een belangrijk evenement voor de sociale samenhang in de wijk. Vanuit de gemeente zijn wijkbeheer en Gorinchem Beweegt betrokken. Zij hebben een aanjagende en ondersteunende rol.
- Gorcum Sportmaand
Tijdens de Gorcum Sportmaand maken inwoners van Gorinchem kennis met de Gorcumse sport- en beweegaanbieders. Deze aanbieders zetten hun deuren open en verzorgen de hele maand (gratis) activiteiten voor alle doelgroepen. Een ideaal moment om te ontdekken welke sport het best past. De Gorcum Sportmaand levert een bijdrage aan de (structurele) sportdeelname van de Gorcumse inwoners.
- Cruyff Court kampioenschappen
Jaarlijks vinden de Cruyff Court kampioenschappen plaats voor kinderen van 10 tot 15 jaar. In Gorinchem wordt dit georganiseerd in samenwerking met jongeren uit Gorinchem, de 'Heroes of Cruyff'. De Heroes zijn jongeren die voorbeeldgedrag vertonen tijdens de activiteiten van Gorinchem Beweegt in de wijken. Dit is een uniek concept waarbij jongeren de kans krijgen om voor kinderen in de buurt een evenement te organiseren. Met het Heroes of Cruyff programma bieden we jongeren de kans om hun talenten te ontdekken en ontwikkelen en zo betrokken te raken bij hun buurt.
- Ramadan Cup
De Ramadan Cup is een meerdaags zaalvoetbalevenement, dat in 2018 voor het eerst is georganiseerd. Dit evenement wordt georganiseerd tijdens de Ramadan en brengt culturen bij elkaar. Voorafgaand aan de poulewedstrijden wordt een iftarmaaltijd georganiseerd. De Ramadan Cup is een samenwerking tussen de Turkse- en Marokkaanse moskee, ZVG/Cagemax en Gorinchem Beweegt.

Randvoorwaarden

Wat is er nodig om onze doelen te realiseren?

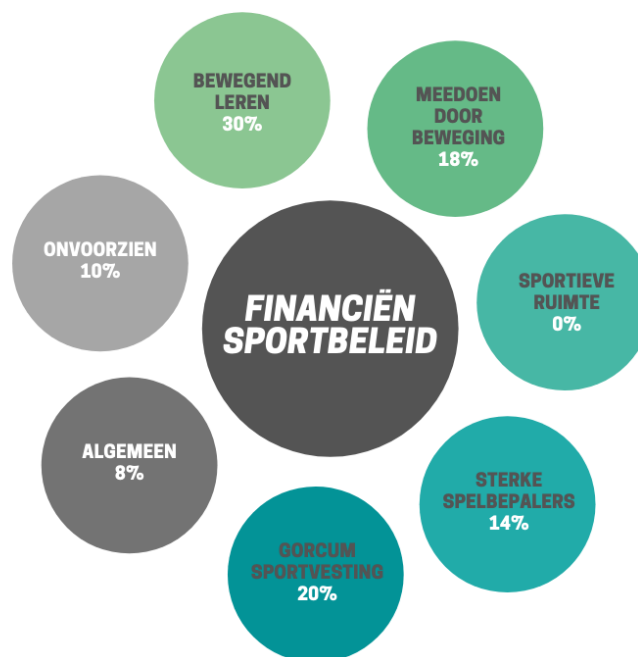
- Integrale samenwerking
- Financiën
- Een doelgericht communicatieplan

Integrale samenwerking

Door de kracht van sport en bewegen breder in te zetten, wordt het belang van samenwerken steeds groter. Dit geldt voor zowel de interne gemeentelijke organisatie, als voor de samenwerking met en tussen spelbepalers. Hierbij is sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid om elkaar op te zoeken en te informeren. We zullen hier gezamenlijk invulling aan geven en ons steeds bewust moeten zijn van bredere ontwikkelingen.

Financiën

Voor de uitvoering van het sportbeleid is een activiteitenbudget (€ 145.000) beschikbaar. In onderstaande figuur is de verdeling van dit budget binnen het sportbeleid weergegeven. Pijler 3 Sportieve ruimte staat op 0%, de budgetten hiervoor zijn namelijk gekoppeld aan het Speelruimteplan en Accommodatiebeleid.

Doelgericht communicatieplan

Om 'De Kracht van Sport' te promoten en bekendheid te geven, willen we communicatie gericht inzetten. Er zal dan ook een communicatieplan worden opgesteld, waarbij in ieder geval aandacht is voor:

- Het uitdragen van onze missie 'Alle Gorcumers een leven lang actief!'
- Het bereiken van alle inwoners
- Inspirerende voorbeelden uit de stad
- Communiceren van openbare sport-, speel en beweegruimte
- Het delen van de inhoud van de beleidsvisie met bijbehorende pijlers en thema's